

Initiatiefvoorstel krachtens artikel 78 van de Grondwet, ingediend door A. Abdoel, C. Breeveld, J. Simons, S. Tsang, C. Cotino en M. Bouva, allen leden van De Nationale Assemblée, houdende gronden en procedure regels voor terugroeping van volksvertegenwoordigers

Paramaribo, 1 maart 2016

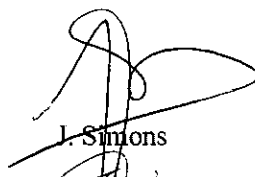
De initiatiefnemers:

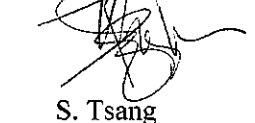
A. Abdoel

C. Breeveld

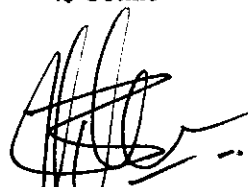
J. Simons

S. Tsang

C. Cotino

M. Bouva

Aan: De Nationale Assemblée

DE NATIONALE ASSEMBLEE	
Ingek.	01 maart 2016
Agenda no.	411/16
Verwezen	
Naar	

**WET van,
houdende gronden en procedure regels voor
de terugroeping van volksvertegenwoordigers**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is regels vast te stellen met betrekking tot de terugroeping van volksvertegenwoordigers en de hieraan verbonden gronden en procedures, overeenkomstig de Grondwet en de Kiesregeling ;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande wet:

**ARTIKEL I
BEGRIPSBEPALINGEN**

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde, wordt verstaan onder:

a. politieke organisatie:	de politieke organisatie als bedoeld in het Decreet Politieke Organisaties (S.B.1987 no. 61) die op grond van de Kiesregeling (S.B. 1996 no.15) na algemene, vrije en geheime verkiezingen wordt vertegenwoordigd in een volksvertegenwoordigend lichaam;
b. combinatie:	de combinatie als bedoeld in artikel 7 van de Kiesregeling die op grond van dezelfde regeling na algemene, vrije en geheime verkiezingen wordt vertegenwoordigd in een volksvertegenwoordigend lichaam;
c. samenstellend deel:	de rechtspersoonlijkheid bezittende organisatie als bedoeld in het Decreet Politieke Organisaties, die deel uitmaakt van een combinatie;
d. volksvertegenwoordigend lichaam:	De Nationale Assemblée, een Districtsraad of een Ressortraad
e. volksvertegenwoordiger:	degene die na algemene, vrije en geheime verkiezingen, op grond van de Kiesregeling

f. terugroepinggerechtigde:

wordt gekozen casu quo verkozen is verklaard en die krachtens artikel 67 van de Grondwet en relevante bepalingen in de Kiesregeling, is beëdigd en toegelaten tot De Nationale Assemblée of een ander volksvertegenwoordigend orgaan een politieke organisatie of combinatie, die gerechtigd is een volksvertegenwoordiger voor te dragen voor terugroeping.

Dit kan zijn:

- Een Politieke groepering ten aanzien van de vertegenwoordigers die gekozen zijn op een lijst boven welke uitsluitend de naam of aanduiding van die politieke groepering geplaatst is en die nog bestaat na de toelating der leden die gekozen zijn op die lijst, tot een volksvertegenwoordigend lichaam
- een combinatie, ten aanzien van de volksvertegenwoordigers die gekozen zijn op een lijst boven welke de naam of aanduiding van die politieke combinatie geplaatst is en die nog bestaat na de toelating der leden die gekozen zijn op die lijst, tot het volksvertegenwoordigend lichaam waaruit de combinatie een lid wil voordragen voor terugroeping;
- een politieke organisatie die deel uitmaakte van een politieke combinatie, die conform het bepaalde in artikel 1 onder e, zelf terugroepingsgerechtigde is geweest volgens het bepaalde in dit artikel en die niet meer bestaat of uiteengevallen is op het moment dat de politieke organisatie een voordracht wil doen tot terugroeping

Artikel 2

Gronden voor terugroeping

1. Terugroeping van een volksvertegenwoordiger vindt plaats op een of meer van de volgende gronden:
 - a. Elke wijze van rechtsgeldige vrijwillige beëindiging van het lidmaatschap van de partij die conform artikel 1 van deze wet de terugroepingsgerechtigde is van deze volksvertegenwoordiger,
 - b. Indien de volksvertegenwoordiger formeel en vrijwillig lid is geworden van:
 - i. een andere politieke organisatie dan die op wiens lijst hij/zij gekozen is, of namens welke het lid op een lijst van een combinatie gekozen is en die de terugroepingsgerechtigde is van de volksvertegenwoordiger
 - ii. een andere fractie in de volksvertegenwoordiging dan die van de combinatie of partij op wiens lijst de volksvertegenwoordiger gekozen is en die de terugroepingsgerechtigde is van de volksvertegenwoordiger
2. Indien het lid gedurende een jaar op 60% of meer van de plenaire vergaderingen van De Nationale Assemblée aantoonbaar niet aanwezig is geweest.

Artikel 3

Procedures bij de voordracht voor terugroeping

1. De voordracht tot terugroeping wordt gedaan bij het Centraal Hoofdstembureau op de wijze die in dit artikel is bepaald.
2. Slechts de organisaties die terugroepingsgerechtigde zijn van een volksvertegenwoordiger in een bepaalde zittingsperiode, kunnen gedurende die zittingsperiode die volksvertegenwoordiger voordragen voor terugroeping
3. Indien er voor een volksvertegenwoordiger in een bepaalde zittingsperiode geen terugroepingsgerechtigde(n) bestaan conform de definitie van deze wet, zijn zij gedurende die zittingsperiode niet meer terugroepbaar.
4. Een organisatie die niet meer bestaat of uit elkaar is gevallen op het moment dat de zittingsperiode aanvangt of een volksvertegenwoordiger wordt toegelaten tot De Nationale Assemblée of ander volksvertegenwoordigend orgaan kan geen terugroepingsgerechtigde zijn van volksvertegenwoordigers en dit recht ook niet overdragen aan andere organisaties.
5. De voordracht tot terugroeping wordt gedaan door het hoogste orgaan van de betreffende politieke organisatie, die het lid heeft gekandideerd of namens welke het lid door een combinatie is gekandideerd.
6. Het besluit tot deze voordracht wordt op rechtsgeldige wijze genomen;
 - a. dit hoogste orgaan moet aantoonbaar rechtsgeldig zijn;
 - b. het proces van besluitvorming moet aantoonbaar rechtsgeldig zijn.
7. De voordracht tot terugroeping door de terugroepingsgerechtigde vindt als volgt plaats :

- a. het bestuur van een politieke organisatie die een besluit tot terugroeping van een volksvertegenwoordiger wil nemen, geeft van dit voornemen kennis aan:
 - i. de volksvertegenwoordiger
 - ii. de partijorganen van het kiesdistrict waar de volksvertegenwoordiger gekozen is
 - iii. de voorzitter van het Hoofd stembureau van het kiesdistrict
 - iv. het Centraal hoofdstembureau
 - b. Deze kennisgeving wordt middels deurwaarders exploit bezorgd, tenminste 14 dagen voor de vergadering waarin het besluit tot de voordracht zal worden genomen door de in dit lid genoemde tot de voordracht tot terugroeping bevoegde organen van de politieke organisatie die een lid wil voordragen voor terugroeping
 - c. De daartoe bevoegde organen van een politieke organisatie die aan de verkiezing heeft deelgenomen, nemen een besluit tot voordracht voor terugroeping van een van de op hun lijst gekozen volksvertegenwoordigers, uitsluitend op een of meer van de in artikel 2 genoemde gronden;
 - d. In geval van een combinatie legt een samenstellend deel dat op rechtsgeldige wijze een besluit tot voordracht voor terugroeping heeft genomen, dit besluit ter bekrachtiging voor aan de combinatie waarvan de politieke organisatie deel uitmaakt.
 - i. het besluit wordt bekrachtigd door die organen van de samenstellende delen die bevoegd zijn geweest tot het indienen van de kandidatenlijsten van de combinatie voor de verkiezingen waarin de bewuste volksvertegenwoordiger gekozen is. Allen die de voordracht van het lid als kandidaat op de lijst van de combinatie hebben ondertekend moeten ook de voordracht tot terugroeping ondertekenen.
8. De terugroepinggerechtigde is verplicht een vergadering uit te schrijven en te beleggen met de partijstructuren van het kiesdistrict, waarin de volksvertegenwoordiger kandidaat is gesteld. In de oproeping tot de vergadering wordt het voornemen tot terugroeping van de volksvertegenwoordiger duidelijk kenbaar gemaakt. De volksvertegenwoordiger wordt in de gelegenheid gesteld zich tegen het voornemen tot terugroeping te verweren. In eerste instantie binnen 14 (veertien) dagen voorafgaand aan voornoemde vergadering en eveneens tijdens de vergadering zelf.
9. De terugroepinggerechtigde dient haar voordracht tot terugroeping in bij het Centraal Hoofdstembureau, waarna het Centraal Hoofdstembureau dit verzoek binnen drie werkdagen publiceert.
10. Het Centraal hoofdstembureau komt binnen 14 dagen na ontvangst van de voordracht tot terugroeping bijeen om deze te bespreken en te beoordelen op geldigheid van de gronden en de rechtsgeldigheid van de procedures.
11. Het Centraal hoofdstembureau maakt van haar deliberaties een procesverbaal, neemt binnen 14 dagen na haar eerste vergadering over de terugroeping een besluit en dient daarna het procesverbaal met het besluit binnen drie werkdagen in bij het Onafhankelijk kiesbureau ter beoordeling van de procedures van het Centraal Hoofdstembureau en bekrachtiging van het besluit

12. Binnen twee werkdagen na ontvangst van de bekrachtiging van haar besluit door het Onafhankelijk kiesbureau, stelt het Centraal hoofdstembureau de betrokken volksvertegenwoordiger en de betrokken terugroepingsgerechtigde middels een deurwaardersexploit in kennis van het besluit, onder overlegging van de brief tot bekrachtiging door het Onafhankelijk kiesbureau en doet van haar besluit binnen twee werkdagen een bekendmaking in tenminste twee lokale dagbladen.
13. In geval het Centraal hoofdstembureau heeft besloten tot terugroeping:
 - a. gaat de terugroeping in, drie werkdagen na de dagtekening van het deurwaardersexploit dat aan de betrokken volksvertegenwoordiger is betekend
 - b. wordt van de terugroeping verder kennis gegeven volgens de kiesregeling en wordt voor de opvolging en al het andere gehandeld volgens voorschriften in de kiesregeling ten aanzien van vacatures in de volksvertegenwoordigende organen

Artikel 4

Onafhankelijk Kiesbureau

1. Het Onafhankelijk Kiesbureau beoordeelt de procedure gevolgd door het Centraal Hoofdstembureau.
2. Indien het Onafhankelijk Kiesbureau enige aanmerking heeft op de procedure in relatie tot de in deze wet voorgeschreven is, bericht zij het Centraal Hoofdstembureau hiervan per brief met daarin de opmerkingen en voorstellen tot aanpassing van de gevolgde procedure.
3. Binnen drie werkdagen na ontvangst van de correctie van het Onafhankelijk Kiesbureau, komt het Centraal hoofdstembureau bijeen om de door het Onafhankelijk Kiesbureau aangegeven aanpassingen in de procedure te verwerken in de beoordeling van de voordracht tot terugroeping en neemt, de correcties in aanmerking genomen, daarover opnieuw een besluit. Hierna handelt het Centraal hoofdstembureau volgens artikel 3 lid 11
4. Indien het Onafhankelijk Kiesbureau van oordeel is dat de procedures die hebben geleid tot het besluit van het Centraal hoofdstembureau correct zijn, bekrachtigt zij het besluit van het Centraal hoofdstembureau en stelt het Centraal hoofdstembureau daarvan binnen twee werkdagen in kennis middels een brief.

Artikel 5

Opvolging

1. De opvolging na terugroeping vindt plaats conform de Kiesregeling met dien verstande dat de terugroeping van kracht is op de derde dag na de datum van goedkeuring van de procedure van het Centraal Hoofdstembureau door het Onafhankelijk Kiesbureau, zoals bedoeld lid artikel 4 lid 4.
2. Het Centraal Hoofdstembureau handelt de vacature af conform het bepaalde in de Kiesregeling.

Artikel 6 Bezwaar

1. Tegen het besluit van het Centraal Hoofdstembureau ingevolge het bepaalde in het vorig artikel kan de teruggeroepene alsmede de terugroepinggerechtigde, binnen veertien (14) dagen nadat het besluit aan hen ter kennis is gebracht met duidelijke opgaaf van argumenten, eenmaal protest aantekenen bij dit orgaan met afschrift aan het OKB

2. Uiterlijk drie werkdagen na indiening van het protest vergadert het CHS over het protest en maakt daarover een procesverbaal op, met daarin de overwegingen en een besluit mede gebaseerd op de aangedragen gronden voor het protest. Dit procesverbaal wordt aan het OKB aangeboden ter bekrachtiging conform artikel 4 van deze wet.

ARTIKEL II Overgangsbepaling

Alle terugroepingsgevallen waarvan het Centraal Hoofdstembureau bij het in werking treden van deze wet reeds middels deurwaarders exploit in kennis is gesteld en die dus aanhangig zijn, worden door het Centraal Hoofdstembureau in behandeling genomen conform het in deze wet gestelde. Indien er in een geval van terugroeping reeds een onherroepelijk rechterlijk vonnis is gewezen zal het Centraal Hoofdstembureau deze terugroeping niet meer in behandeling nemen, evenals in het geval de zittingsperiode waarvoor de terugroeping zou gelden, reeds verstreken is.

ARTIKEL III Slotbepalingen

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt inwerking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. Bij de inwerkingtreding van deze wet wordt de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15. ingetrokken
4. De Ministers van Justitie en Politie, Binnenlandse Zaken en Regionale Ontwikkeling zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de.....

DESIRÉ D. BOUTERSE

**WET van,
houdende gronden en procedure regels voor
de terugroeping van volksvertegenwoordigers**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

Het lidmaatschap van De Nationale Assemblee eindigt krachtens artikel 68 lid 1 onder c van de Grondwet door terugroeping. Eveneens eindigt volgens artikel 6 lid 1 onder c en artikel 20 lid 1 onder c van de Wet Regionale Organen het lidmaatschap van de Districtsraad respectievelijk de Ressortraad door terugroeping. Vanwege opname van deze bepaling in de Grondwet en de vereiste uitwerking per organieke wet is de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15 tot stand gekomen.

De vele en ernstige onvolkomenheden in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers 2005, hebben in de afgelopen jaren geresulteerd in vele rechtszaken die aanhangig zijn gemaakt door zowel volksvertegenwoordigers als politieke partijen, terwijl er op basis van die wet nooit een volksvertegenwoordiger is teruggeroepen, mede omdat onherroepelijke rechterlijke uitspraak meestal zo lang op zich laat wachten dat de relevantie verloren gaat. In de huidige zittingsperiode zijn uiteindelijk zelfs tegen de volksvertegenwoordiging rechtszaken aanhangig gemaakt met verstoring van de werkzaamheden van DNA als gevolg en zelfs onduidelijkheid en onzekerheid over de verhoudingen binnen de rechtsstaat.

Voorts is gebleken dat door bepaalde artikelen in de wet terugroeping volksvertegenwoordigers de kiesregeling impliciet is gewijzigd en aangevuld, hetgeen in strijd is met de Grondwet, gezien de vereiste van tweederde meerderheid voor de wijziging van de kiesregeling.

In het algemeen kan dus worden gesteld dat de wet terugroeping volksvertegenwoordigers het doel voorbij geschoten is en bovendien tot veel onrust, oponthoud en verwarring in de hoge organen en colleges van staat aanleiding heeft gegeven.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

De lijst van definities zoals opgenomen in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15 vertoont tal van onduidelijkheden en inconsistenties in de begripsomschrijving, welke leidt tot misinterpretatie.

volksvertegenwoordiger:

Het is duidelijk dat een gekozen pas een volksvertegenwoordiger is nadat de eed is afgelegd, geloofsbrieven goed zijn bevonden en de gekozen ook werkelijk is toegelaten tot het volksvertegenwoordigend lichaam. De wijziging ten opzichte van de wet van 2005 is erop gericht de definitie in deze wet in overeenstemming te brengen hiermee en dus met andere wetgeving betreffende volksvertegenwoordigers.

terugroepingsgerechtigde. In het algemeen kan worden gesteld dat een politieke organisatie pas terugroepingsgerechtigde kan zijn wanneer uit die organisatie direct of indirect na het proces van verkiezingen en toelating van leden van volksvertegenwoordigende organen werkelijk leden van enig volksvertegenwoordigend orgaan zijn voortgekomen.

Overdracht van de rol van terugroepingsgerechtigde kan uitsluitend door een politieke combinatie die zelf eerst terugroepingsgerechtigde is geweest. Indien een organisatie nooit volksvertegenwoordigers heeft gehad omdat die organisatie is opgehouden te bestaan voordat die organisatie volksvertegenwoordigers heeft, kan die combinatie het recht tot voordracht voor terugroeping ook niet overdragen aan een andere organisatie, ook al is die organisatie deel geweest van de niet meer bestaande combinatie. Slechts een combinatie die dus nog bestaat op het moment dat haar gekozenen daadwerkelijk volksvertegenwoordigers zijn geworden, kan dus wanneer het uitelkaar valt of ophoudt te bestaan het recht om terug te roepen overdragen aan de samenstellende delen.

Artikel 2

De limitatieve gronden zoals opgenomen in de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15 zijn in dit ontwerp meer in lijn gebracht met hetgeen de Grondwet voorschrijft ten aanzien van het handelen en het besluiten van volksvertegenwoordigers in de volksvertegenwoording.

Eveneens in lijn met de Grondwet, is ook als grond voor terugroeping opgenomen de aantoonbare afwezigheid van een lid gedurende een jaar 60% of meer van de plenaire vergaderingen van De Nationale Assemblée.

Artikel 3

In de Wet Terugroeping Volksvertegenwoordigers S.B. 2005 no. 15 heeft de wetgever geen grondwettelijk orgaan aangewezen die de terugroeping beoordeelt en uitvoert. Hoewel de politieke partijen en combinaties kandidaten voordragen, worden ze door het volk gekozen en door de instituten gekozen verklaard en toegelaten. In de onderhavige wet is de procedure om te komen tot terugroeping van een volksvertegenwoordiger op grond van het gestelde in artikel 2, nu heel duidelijk vastgesteld.

Daarbij is het Centraal Hoofd Stembureau het instituut dat volksvertegenwoordigers terugroept, na rechtsgeldige voordracht daartoe op basis van de in deze wet aangegeven gronden, door de politieke organisaties of combinaties die terugroepingsgerechtigden zijn.

Voordat het CHS kan besluiten tot terugroeping, wordt over de rechtsgeldigheid en rechtmatigheid van de voordracht tot terugroeping een besluit genomen door dit instituut, op basis van de in deze wet genoemde voorwaarden en procedures en de regelgeving van het CHS en het OKB ten aanzien van de te volgen procedures.

Artikel 4

Het Onafhankelijk Kiesbureau heeft krachtens deze wet de taak de besluiten van het Centraal Hoofdstembureau, ten aanzien van aan haar voorgelegde voordrachten tot het terugroepen van volksvertegenwoordigers, al dan niet te bekrachtigen. Deze taak ligt in het verlengde van de taken van het Onafhankelijk Kiesbureau bij de Algemene Vrije en Geheime verkiezingen en het bindend vaststellen van de verkiezingsuitslag

Het OKB beoordeelt slechts de procedures die zijn toegepast door het CHS om te komen tot een besluit over de terugroeping en niet de inhoudelijke overwegingen. Het OKB geeft indien nodig instructies ter verbetering aan het CHS. Het CHS past de procedures aan en neemt opnieuw een besluit na toepassing van de door het OKB voorgeschreven aanpassingen. Het besluit kan ook na aanpassing van de procedures onveranderd blijven indien de wijziging van de procedures niet tot een ander besluit noopt. De wet regelt ook dat na aanpassing het besluit opnieuw wordt voorgelegd aan het OKB.

Artikel 5

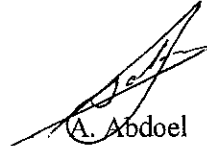
Dit artikel regelt het proces van opvolging indien het Centraal Hoofdstembureau de voordracht tot terugroeping heeft gehonoreerd en dit besluit is bekrachtigd door het OKB. In dit geval constateert het CHS dat er een vacature is ontstaan op grond van terugroeping. Het CHS volgt vanaf dat moment de in de kiesregeling en andere wettelijke regelingen opgenomen bepalingen betreffende de opvolging en alle berichten aan de relevante instanties.

Indien het CHS heeft besloten de volksvertegenwoordigers niet terug te roepen, dan concludeert het instituut dat er geen sprake is van vacatures. Van elk besluit worden eerst de betrokken

volksvertegenwoordigers en de terugroepingsgerechtigde die de voordracht tot terugroeping heeft gedaan door het CHS op de hoogte gesteld middels een deurwaarders exploit.

Deze wet heeft in dit artikel de mogelijkheid opengelaten voor zowel de teruggeroepene alsmede de terugroepingsgerechtigde om binnen veertien (14) dagen nadat het besluit aan hen ter kennis is gebracht in beroep te gaan.

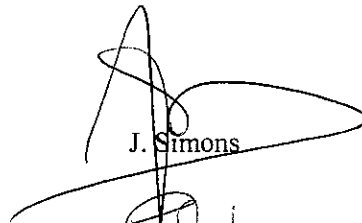
Paramaribo, 1 maart 2016

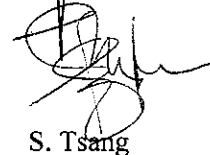
A. Abdoel

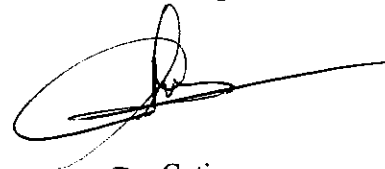
C. Breeveld

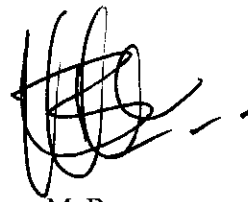
J. Simons

S. Tsang

R.. Cotino

M. Bouva